…stola XXVI. DD. CURATORIBUS ACADEMIÆ FRANEQUERANÆ. 66

Nobilissimi amplissimiq viri, domini summopere honorandi.

Injuriam facerem prudentiæ vestræ, si dubitarem, an ~~haec ad vocationem vestram respondendi~~ moram benigne accepissetis. Quid tum ~~ag~~ melius, plurima sane mihi in mentem venerunt, quæ animum … Durum abire à patria, à meis, à parente, …

…iam sumsi ut ad … quid ad vocationē vestrā respondeā … plurimq rapior … in vestram … voluntatem … effe- deli- bera-

…istola XXIII. Johannes Coccejus. 60

~~Ad D.~~ Ludovico Dieu. A. 1634.

Vir reverende & clarissime.

Qui has ad te literas affert, meus cognatq est: ~~quem non debui dimittere, quin~~ qui penes vos pertinuq studiis operam dabit. Eum cupiebam Reverendæ pietati tuæ esse commendatum, ut, dum istic agit, Te cum aliis bonis & eruditis adolescentiæ Ephoris, habeat exoptam vitæ, directorem & ~~ad~~ consiliariū. Quam rem à te pluribq verbis nō peto: quod mihi abunde constet de tua humanitate ac ~~pi~~ charitate. Ipsum nō laudo apud te. Dilectq fuit præceptoribq suis hactenq. Sed sunt mobilia juventutis ingenia. neq vestris judiciis atq oculis glaucoma objici potest. Cupimq aū & speramq à vobis recipere cultissimū atq exornatissimū. Quod si cujusquam ex Academiæ vestræ luminibq indigebit, ut indigebit, benevolentia, ut ei mea causa paratq esse velis, valde te obsecro. Ad literas tuas venio. Gratulor, meam, quamvis impudentiusculam compellationem nec vanā nec ingratam fuisse. De morbo, abominor. et jam meliora spero. Ne fiat, ut debilitato tua labores tui utilissimi ~~a~~ interrumpantur, aut etiā suavissimū nostrū amicitiæ commercium. Judiciū tuū de eis, q proposueram, valde me confirmavit. Non parū meticulosi sumq, quā ~~à sententiis doctorū recedendū est~~ inter doctos dicere sententiā conamur. Habere autem doctos & bonos astipulatores atq approbatores, opinor, nō dolenda res est. Lætari igitur me non immerito autumo. Gaudeo, ~~in~~ tibi ita videri, me nō sine causa Cant. 1:3. novā interpretationē quæsivisse. Explicatio tua mihi ~~ne~~ minime displicet. quod autem mea tibi subtilior justo videtur, fieri ex ipsa causa ex-

…ny! sed nihil ab omni parte beatum est; votaq et gemitq contra DEI providentiam nihil possunt. Quo loco ac statu res tuæ nunc sint, scire vehementer desidero. Solebat Dalenq noster de tuendis me sedulo erudire: ex quo

…: A … dolore … fin … dobimur … nostro … cedit, cum … volentia. … illustris … em, … me, … meminisse … justa, … mihi Deq … atq … tionem, … docendi … minoria … convallata, … fa, quq … verbi Dei … sint, qui salu… q quam … ac inani… … autores … ratus, Frisiæ … stationem,

Johan…

(Γ peculiu, expedia
intelligi)

Γ sed varia

+ Cui dixi

istimo, quod non tutū ~~est~~ videtur ~~de~~ locos
quosvis de maximis mysteriis interpretari. qui
si quid opponi possit, non modo interpres ludi- +
brium adversario contentioso, debeat, sed etiā
ipsum mysteriū, ut ~~debile~~ infirmis nixū tibicinibus, suspec-
tum fieri possit. Quae mihi causa etiā est, ut dili-
gentius in rē inquiri cupiam. ~~Conabor igitur~~
Experiar igitur, an possim ita, nō condire, se[d]
nudare sententiā meā, ut tibi et aliis, qui jud[icio]
utuntur exacto, sap~~ere queat~~ iat. Hae distant
sententiae nostrae. Tu de ~~profusione donori~~
effusione ~~communicatione~~ unctionis in fidel[ibus]: ego de
~~unione di~~ adventu Dei in mundum accipio.
Haec autem tam affinia et similia sunt, ut i[is]
dem pene vocibus dici possint. quare disquiren[dum]
est, an nihil causae sit, quare magis de uno qu[am]
de altero accipi debeat. Sic igitur videtur. 1.
Ejus versio: unguento evacuaris, quod est no[n]
hiū. obstat accentus qui cum [illegible] est distinctiv[us]
cū [illegible] continuativus. Neque suppleo, nisi ubi n[ecesse]
est 2. illa: unguentum depromeris, ~~u~~
~~habebit [illegible]~~. Si debeat conferri cū
~~[illegible]~~ τὸ εὐαγγέλιον, habebit [illegible]
sum: tibi depromitur. Si hic sensus spectatur
ex te depromitur; significantius idem et [illegible]
dici potuisse videbitur. [Hebrew]. Accedit, q[uod]
depromitur erit resolvendū in depromitu[r]
extra percipitur. Non n. homines depromunt. [illegible]
Christo unctione, sed Christus effundit in ill[os]
Quare autem hoc nō diceret: [Hebrew]
3. in brevi scripto, visto ~~[illegible]~~ statuere rerū [illegible]
[illegible] repetitiones. Jam unctionem vetr[...]
primo colo hujus versus vidimus. Item commun[ica]
tio [illegible] in ipsis verbis, [Hebrew]

Γ insuper

Γ nisi ubi ordo prophetiæ
postulat,

Γ oxi[...]
ungu[...]
ne[...]

Γ ef[...]

Epistola XXVI.

DD. CURATORIBUS ACADEMIÆ FRANEQUERANÆ.

Nobilissimi, amplissimique viri, domini summopere honorandi.

Injuriam facerem prudentiae vestrae, si dubitarem, an ~~[illegible] ad vocationem vestram respondendi~~ moram, benignè accepissetis. Quod dum ago, plurima sane mihi in mentem venerunt, quae animum [illegible] Dominum abire à patria, à meis, à parente,

quia sumpsi ut ~~ad~~ quid ad vocatione vestrâ respondendum dumque rapior etsi in vestram voluntatem deli- bera-

v. 2. & 4. abunde quit ~~[illegible]~~ intelligi. 4. non videtur ~~[illegible]~~ nihil interesse inter colon primum & secundum. Manifesta enim est oppositio in his verbis: שְׁמָנֶיךָ / שֶׁמֶן / שְׁמֶךָ & רֵיחַ / תּוּרַק. / 5. Fundamentum omnis communicationis unitionis nobiscum est unio Dei cum carne, ubi igitur de effecto agitur, & in carmine conjunctione Ecclesiae cum capite suo celebrante, non videtur causale fundamentum totius rei debuisse omitti. 6. Interpretatio nostra convenit cum praecedentibus. Desiderium enim Ecclesiae Israeliticae est in his verbis. Utinam me exosculetur. Quid a. desideraverunt & expectarunt Patres, nisi ~~[illegible]~~ adventum Dei in carne? Jam de eo sibi congratulatur. Effunderis. ~~nomen tu vel~~ Nam ea effusio est ipsa illa exosculatio. Per eam enim factus est ~~[illegible]~~ frater noster, sponsus noster. 7. Quae interpretatio ~~analogiae fidei consentanea~~ verbis filoque textus sine omni contorsione consentanea est, ut commodissime intelligi possit, ea recipienda est, nisi ~~[illegible]~~ fortassis analogia fidei obstet. Nunc ponam simplicem versionem, & quidem Graecam, quia in ea lingua commodius videtur fieri id posse, atque aptius, ut cum parallelis conferatur. πρὸς ὀσμὴν τῶν μύρων σου τῶν ἀγαθῶν, ~~[illegible]~~ μύρον ἐκκενωθὲν τὸ ὄνομά σου. διὰ τοῦτο. &c. Ordine rem considerabo. 1. ἐκκενωθὲν. hoc oppono cum reconditioni pristinae, tum fragrantiae multarum unctionum, tanquam rivulorum. Significabit igitur & plenitudinem, & accommodationem ad ~~[illegible]~~ captum humanae perceptionis. Oppono item ~~[illegible]~~ personam Dei à persona profluenti. q. d. non ~~enim~~ jam unguenta tua, sed tu effunderis. Notabiliter igitur ipsius persona, cujus suavium desi-

ὀσμὴν, unguentorum tuorum, tu.

vel participes ipsius in carne.

N. T.

effusionis

[illegible] vy! Sed nihil ab omni parte beatum est; votique et gemitus contra DEI providentiam nihil possunt. Quo loco ac statu res tuae nunc sint, scire vehementer desidero. Solebat Dalenius noster de cunctis me sedulo erudire: ex quo

(quae cibum, cupedias intelligo)

quae sed varia

M. ~~numm. 4. pagina~~

fol. 636

& ἐμῳδίον

filius Dei

Duo igitur sunt ~~in~~ κενώσει.
1. φανέρωσις sive assumtio ~~carnis~~ formae hominis. 2
abdicatio gloriae & majestatis.

deraverat sponsa, exhibitionem. Praetrea
[Hebrew] ~~propriè~~ & transfusionem notat, [Hebrew]
Filius Dei fuit in caelo & sinu patris incognitus:
transfusus est in carne, ut cognosceretur. Si
utcunque sit, apparet effusione dici respectu
sponsae ad amplexum & exosculationem, ad am
dum, introducendum in penetralia sua &c.
Hoc a. non poterat fieri nisi in carne. Dico
igitur verbo hoc notari τὴν φανέρωσιν ἐν
σαρκί. Et hanc puto esse κένωσιν Phi
2: 6. 7. ~~Sunt enim opposita, ὑπάρχων~~
ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων ἑαυτὸν ἐκένωσε.
Hebr. [Hebrew]
specie Dei esse, est esse Deo per omnia aequa
lem. ~~A~~ Nam speciem Dei nemo videt & vivi
Obiter tamen ~~uel~~ annoto, quare dicatur, [Hebrew]
& non, [Hebrew] effunderis nomen tuum. Volu
n. S.S. indigitare, quod apostolus dicit, ἑαυ
ἐκένωσε. Nam ~~Hiph~~ Hitpael non agnosc
Passivum igitur reciproce interpretamur. ut
intelligamus evacuationem secundum pers
nam, non modo secundum virtutem. Paul
κένωσιν explicat. μορφὴν δούλου λαβ
quia n. in μορφῇ θεοῦ non poterat φαν
ρωθῆναι, ἐφανερώθη ὁ Κύριος ἐν μο
φῇ δούλου, i. e. hominis, assumendo il
Secunda oppositio est ἴσα, εἶναι ἴσα
θεῷ, & ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γε
νόμενος. Poterat enim ~~Christus~~ manif
in illa gloria, quae Deo competit, ut ma
nifestabitur in adventu ad judicium: s
manifestatus est ita, ut nihil inter ip
& alium hominem, videretur interesse.
ad externam habitum

Epistola XXVI. DD. CURATORIBUS ACADEMIÆ FRANEQUERANÆ.

Nobilissimi, amplissimique viri, domini summopere honorandi.

Injuriam facerem prudentiæ vestræ, si dubitarem, an ~~haec ad vocationem vestram respondenti~~ moram, benignè accepissetis. ~~Quod~~ Id tum ~~nobis~~ ægro plurima sanè mihi in mentem venerunt, quæ animum ... abire à patria, à ~~suis~~ meis, à parente, ...

Huic gradui accedit tertius; & φημα ... ut homo, ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν, γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου. Ita κενωθεὶς ἐταπεινώθη. 2. ἐκκενωθὲν τὸ ὄνομά σου. Joh. 1:14. καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. Hoc n. est nomen Dei. Constructio talis est, ut, שמן תורק ... sed ibi est determinatio partis; hic determinatio qualitatis. 3. ἐκκενωθὲν μύρον. q. d. evacuando & effundendo se fit unctio. Imbuit n. filius Dei unicando in ~~carne~~ mundum, non modo carne sua, ~~sed~~ sed & corpus suum ecclesiam spiritu suo. Johannes: ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν. Unctio n. est in eis, in quos effunditur. 4. ἐκκενωθὲν etc. πρὸς ὄνομα. ibi πρὸς congruentiam mihi significat. ut 2. Cor. 5:10. πρὸς ἃ ἔπραξεν. secundum ea, quæ fecit. Hisque verbis idem dicit, quod apostolus sæpe, κατὰ τὰς γραφάς. Vide Rom. 1:2. 16:26. Quàm vellem tibi hac interpretationem solidam videri! Sed tu mihi sententiam tuam, & sicubi ἀποτυγχάνω, candide, ut soles, indicabis. Utinam propius & frequentius tua ~~consuetudine~~ amicitia & consilio frui possim! quàm multa essent, ~~de~~ in quibus mihi dux, fax, index, judex, imò & ... esse posses! Loci Actorum mihi fuerunt jucundi. v.g. quod peregrinationem ... ita interpretaris, ut excludas profectionem, peregrinationem & jactationem usque ad fixum domicilium apud sepulchrum Saræ, tale est, ut veritas Stephani ita salvetur aliunde, ut ~~eu~~ alia absint. Ego ~~Mihi~~ tamen nunc quidem, dum obiter considero sententias, ~~videor mihi~~ videntur rationes esse meliores in illam partem, ut Abrahamus non fuerit primogenitus Taræ. ~~In ea ratione minus est, quod laedat simplicitatem.~~

... vis! Sed nihil ab omni parte beatum est; votaque et gemitus contra DEI providentiam nihil possunt. Quo loco ac statu res tuæ nunc sint, scire vehementer desidero. Solebat Balenus noster de cunctis me sedulo erudire: ex quo ...

quam sumsi, ut ad ~~id~~ quid ad vocationem vestram respondendum deliberarem; dum que rapior ... in vestram voluntatem ...

היפך שמן ... idem quod ἔκχυσις μύρου.

querus defluens ~~comae~~ folia.

להיות תורק שמן q. d.

Et μύρον, non ... ut in quo τὸ πλήρωμα & omnium rerum unio.

... ~~...~~ citationis

... monentur ... migrare, ... moram, ... conditionem ... verbi Dei ... qui salutem ... quàm ... ac inanimi ... curatores ... ~~Frederici~~ ... testationem,

(quae citra, expedias intelligo)

† sed varia

† C... dixi

Quod attinet v. 14. hoc mihi scrupulum movit, quod uxores filiorum undecim, non videntur esse τῆς συγγενείας. quod si sint, ubi collocabuntur uxores reliquae polygamorum! Nam Simeon habuit non unam uxorem. Et de Benjamine ipse quoque suspicaris. Videtur a. † ἡ συγγένεια id est esse quod dicit Genesis, Jacobus & semen ejus. † 11 efficientur 75. nec obstat, quod dicatur, Jo vocasse in Ægyptum quia ita vulgo loquimur totis nomine potiori parti indentes. Et nulla salebra erit, si suppleatur usu Hebraeorum quae imitantur Graeci scriptores sacri, relativum ἦσαν ἐν, ψυχαῖς 75, † Non enim Stephanus spectavit, qui ad Josephum venerint, sed qui in Ægypto primitus fuerint tum in terra Canaan, tum in Ægypto, unde postea tota natio propagata fit. Neque ego in Graeco textu majorem difficultatem invenio, quam est in Hebr Gen. 46. Nam 1. v. 15. ita est: Hi sunt filii Leae, quos peperit Jacobo, & Dinam. omnis anima filii ejus & filiae ejus 33. at sunt 32! † Quid suspicetur in illo, omnis anima patrem ... praesidit? 2. omnis anima veniens ... in Ægyptum, exeuntes e lumbis ejus ... omnis anima 66. † Connumerantur Er & Onan.

2. v. 27. omnis anima, quae venit ... domus Jacobi, quae venit in Ægyptum, 70. ... liberi Josephi nati sunt in Ægypto. Deinde ibidem domui Jacobi ipse Jacob includitur: quare igitur non possit idem includi τῇ συγγενείᾳ Josephi

3. neque v. 8. Et haec ... nomina filiorum Israel, qui venerunt in Æg...

† Sic esse tota πατριά. Jacobus cum domo sua 75. qui constat uxoribus & liberis.

† versu 3. συγγένεια dicitur, quod est Gen. 12:1. מולדת & בית אב cognatio & familia, πατριά. Sed in πατριᾷ continentur & ὁ πατήρ. Et nulla salebra erit,

† subaudi, ἦσαν. vel ... si malis, ἦσαν ἐν ...

^ potest numerum familiae Jacobi recensere simpliciter citra distinctionem loci, unde venerint, qui venerint, ubi fuerint. Tantum suppleas Hebraeo more ἐν ἦσαν ἦν, vel τῶν.

† connumerata Dina & omissis Er & Onan.

† v. 26.

† Eximitur pater, at

qua su... quod a... ...

...

confus... si qua... ^ sca...

Epistola XXVI. DD. CURATORIBUS ACADEMIÆ FRANEQUERANÆ.

Nobilissimi amplissimique viri, domini summopere honorandi.

Injuriam facerem prudentiæ vestræ, si dubitarem, an ~~sane ad vocationem vestram respondendi~~ moram,† benignè acceperitis. ~~Quod~~ Id tum ago ~~melius~~, plurima sanè mihi in mentem venerunt, quæ animum ... Durum abire à patria, à meis, à parentis, ...

quum sumpsi, ut ~~ad~~ quid ad vocationem vestram respondeam, dumque rapior officio in vestram deliberationem voluntatem

63

Jacob & filii ejus. ~~Sed~~ Estne Jacob ex filiis Israel? ~~Sed~~ non est tanta salebra in Græco, quanta esse solet. quia tamen sermo ~~Hebræus~~ satis excusat; quod sit: qui venientes in Ægyptum sunt Jacob & filii ejus. ~~Ego igitur quidem~~ Mihi igitur quidem satis erit Junij expositio, ad Gen. 46. ~~Nam matres sunt de bysserum filiorum.~~ Sed quia non omnibus idem arridet, utile est in ejusmodi quæstionibus plures in promtu esse rationes ~~solvendi~~ difficultatem expediendi: inter quas Tuam non postremo loco pono. Nam quod ad difficultatem à me objectam attinet, responderi ad ea potest, Stephanum tot numerasse uxores, quot fuisse certum est, ex narratione Mosis, etiamsi plures fuisse potuerint. Ad v. 15. 16. Laudabile est ~~fun~~ scrupos tollere è lectione sacra ~~ob~~ infirmorum causa. Sed quis os obturabit τοῖς κακοσχόλοις? quorum ἐστὶ τὸ λόγον ἀκριβές. Quis scit, an Deus omnem ansam cavillandi ademtam voluerit προφάσεις quærentibus verbi sui contemnendi? Quare ego sic puto, non ad vivum omnes locos difficiles esse resecandos. Satis est mihi, ea hic legi (Nam quis pignus det, à Stephano esse † et non à librariis?) quæ appariat excerpta esse è sacra & infallibili historia. præsertim quum ad ipsum parum intersit. Videri possint consensisse duo loci, Gen. 50:13. Jos. 24:32. Erit forte, cui vix persuaderi possit, Sichemitis fuisse fidei commissa Patriarcharum funera; quando filii Jacobi tam ~~la~~ egregiè de illis meriti sunt, ut legere è Gen. 35:25. 26. 27. 28. 29. ~~Si de~~ ~~Jacobi sepultura hic non agitur & sed de Josepho~~ ~~uno aliquo Patrum~~ Postremò existimo locos quosdam † ~~minime~~ obscuros fore, si pronunciatio & gestus accedat. Imaginare Stephanum non

confusionem sane, si quæ est,

† scriptum

† non adeo

[Et mutuo aspectu et colloquio vestro vos identidem perfrui! Sed nihil ab omni parte beatum est; vota et gemitus contra DEI providentiam nihil possunt. Quo loco ac statu res tuæ nunc sint, scire vehementer desidero. Solebat Baleny noster de cunctis me sedulò erudire: ex quo

(quae cibus, expediat intelligo)

sed varia

[illegible]

oratione

(jam cætera προνοία pronunciatur in quodam intervallo)

qui tamen hæredes terræ;

quam nollet sibi dono dari, quamquam data ipsi esset terra à Deo:

qui feliciores filii Abrahami. Nam hi hæreditatem acceperunt à patre in Aegypto terra, sed non emente, quam debebat esse hæres, videtur argento emisse. Ita Jacob dicit se ocu suo cepisse, quod filii fecerunt. Sed omnia

posteri

(ut in Talmud et Midraschim videre est) ex diversis locis variis ἐξηγητικωτέροις excerpit & in unum λόγον contradit, adhibita cæsura dubio modo rationis pronunciatio, ut facile reliqua recordari & simul scopum suum providere auditores possent.

quid sit,

instrumento cultus Dei

Cætera desunt.

~~παρενθέσεις~~, sed abrupta & pathetica va[ria] incidentibus cogitationibus accommodatam utatur. Vult demonstrare Patres in terra nihil consecutos esse: et si qui viderentur alicujus pretii fecisse, at spectasse. imò precio emisse, quod iis haberi[nt] & ejus fructum habuisse ad sepulturam. Mortui sunt. Translati sunt in Sichem, ac in Jacobi positi sunt in monumento, quod emerat Abrahamus pretio argenti, ~~vel Abrahami nepos~~ à filiis E[mmor].

~~[illegible]~~ explere non erat necesse, ~~quia loquens~~ apud Judæos, quibus nota loquebatur. ~~nota~~ Ea a. posuit, quorum indicatio ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ad scopum suum erat satis.

imò brevis attactio

ma: Stephanus more brevium usitatissimo.

Operam in declaratione v. non puto te frustra sumpsisse, in iis quæ spectant ad philologiam (sunt n. observationes doctissimæ) tum in assequenda mente Prophetæ. Quæ res non potest satis diligenter ho[c] inculcari. omnem cultum Dei externum si[ne] simplici corde, omnem ~~[illegible]~~ usum sacramen[torum] opinionemque de eis, omnem fiduciam ~~[illegible]~~ Dei verbo non est com[mendatum], ~~fuis~~ eo, quod ~~Deus~~ Dei verbo non est com[mendatum] datum, superstitione & idolatriam, cult[um] egisse ~~[illegible]~~, quod ~~ignorantes~~ colens sup[er] Saturnum, Jovem, Sterculine adora[t] qui ea mente Deum, quem nominat, nescit, adorat, qua illos gentes. Vi[d]e ~~[illegible]~~ subadvertere in verbis prophetæ comparationem cum instrumentis idol[orum]. q. d. Vos regem vestrum Dominum nomine ne[s]cie[ntes] adoratis: ~~idem nomen~~ & gentes ne[...]

Epistola XIV.

...1637.)